

## Bilag

Artikel fra »Brandmanden«, april 1985

**To danske læger bag udvikling af svensk  
lens ambulancevæsen**

*Samtlige ambulancefolk i Hallands Län i Sverige må efteruddannes til at intubere, sætte nål, lægge drop, give smertestillende entonox og defibrillere, men de må ikke give medicin. Overlæge Erling Skole, Halmstad: – Allerede nu kan man se, at patienterne kommer ind i betydeligt bedre tilstand, og det er jo det bedste argument overfor tvivlende læger.*

Af Teddy Koch, journalist

Selv om det er 339 år siden, at Danmark måtte afstå Halland til Sverige, så har danskerne ikke helt mistet indflydelse i denne næsten 5.000 kvadratkilometer store bid af det sydvest-svenske landskab.

Før 1645 flød blodet, når danskerne og svenskerne mødtes. I dag mødes man, i hvert fald i Hallands Län, for at få standset blødningerne, før det er for sent. Den danske del af »man« hedder først og fremmest Erling Skole. Trefjerdedel af tiden overlæge på Halmstad sygehus, og resten af tiden overlæge for ambulancerne i Halland Läns (svarende til et dansk amt) sydlige del.

Titlen af overlæge for ambulancerne er ret ny, men det var også først i 1983, at man i den nye svenske sygehuslov slog fast, at ambulancerne fremover er en del af sygehusvæsenet.

Men i 1983 var det fire år siden, at Erling Skole besøgte USA for at følge de amerikanske para-medicinere. Det vil sige ambulancefolk med en et-årig halvmedicinsk uddannelse, der gør dem i stand til at behandle patienten på stedet. Behandlingen sker efter instruks fra en læge eller en sygeplejerske via ambulancens direkte radiokontakt til hospitalet. Det system besluttede Erling Skole at slå et slag for hjemme i Halland. Og han fik så megen genklang hos amtspolitikerne, at de uden at tøve bevilgede seks millioner svenske kroner til et halvt års efteruddannelse til samtlige 100 ambulancefolk i Halland. Desuden blev der bevilget fire millioner sv.kr. til indkøb af nyt udstyr til de daværende ambulancer. Og når de udskiftes, bliver det med

store Mercedes 309 fem-cylindrede diesel turbo ambulancer.

Antallet af reddede menneskeliv og de sparede udgifter på det øvrige hospitals- og socialbudget i USA var overbevisende argumenter nok for politikerne her i Halland, fortæller Erling Skole.

Anderledes hårdere har den danske overlæge i Halmstad skullet kæmpe for at få den svenske socialstyrelse (svarende til den danske sundhedsstyrelse) til at give projektet det blå stempel:

Når ambulancefolkene er efteruddannet, kan de intubere, sætte nål, lægge drop, give entonox (en smertestillende blanding af ilt og lattergas), defibrillere, og desuden give visse former for medicin til hjerte- og sukkersygepatienter.

Da jeg kom hjem fra USA, kontaktede jeg socialstyrelsen for at høre, hvad vi måtte udanne ambulancefolkene til. Men på det tidspunkt vidste styrelsen overhovedet ikke, hvordan den skulle forholde sig. For den gang fungerede ambulancetjenesten stort set stadig som et transportvæsen, der enten blev drevet af brandvæsenerne eller lokale private vognmænd.

Selv om jeg er utålmodig, så er socialstyrelsen nu kommet i gang. Og de har givet lov til, at ambulancefolkene her i Halland må lave alt det, de er efteruddannet til. De har dog endnu ikke fået lov til at give medicin, og det skyldes, at den svenske lov så først skal laves om. Det er noget, styrelsen for øjeblikket overvejer, siger overlæge Erling Skole.